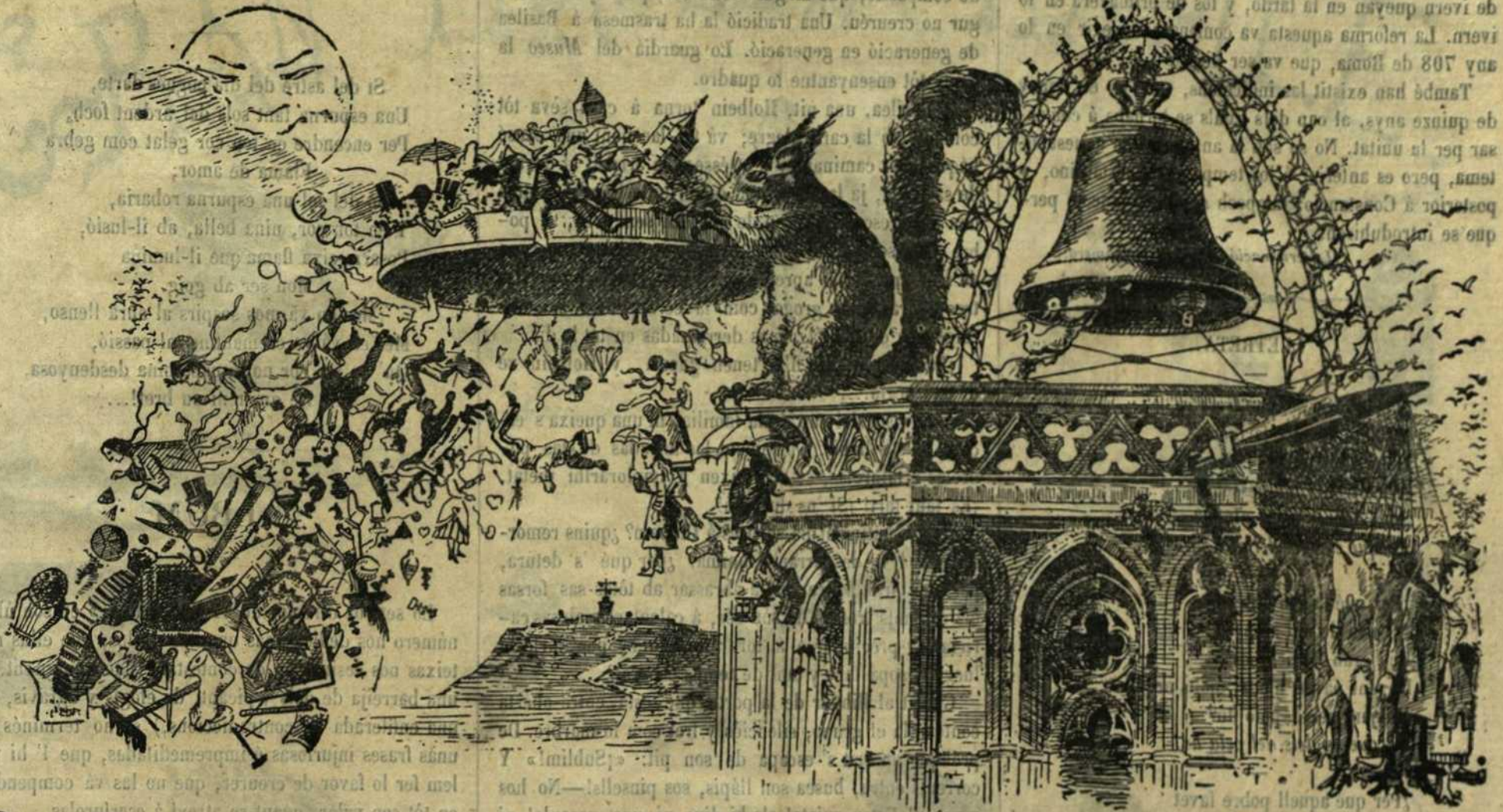

A UNA COQUETA

2 quartos lo número.

SUSCRIPCIÓN:

1 mes. 2 rs.
 2 meses. 3 rs. 50 cts.
 3 meses. 4 rs. 50 cts.

ADMINISTRACIÓN:

Carrer del Pi, núm. 5.

LO ESQUIROL.

Semmanari literari, crítich y festiu.

2 quartos lo número.

PUNTS DE VENÇA.

Llibreria de Manero, Pla del Teatro.
 Centre de obras literarias de Cata-
 lunya, plassa de S. Jaume, y en
 lo kiosco de devant del Liceo.

DIRECCIÓ Y REDACCIÓ.

Carrer del Pi, núm. 5.

Distreurer y judicar—se proposa LO ESQUIROL,—pren *pinyons*, *pinyas* no 'n vol—ni haberseles de *espinyar*.

ERAS.

Diferentas han estat las eras ó épocas, per calcular los anys de los fets històrichs.

La era de Jesucrist es propiament dels llatins, los grechs no hi han contat may.

La costum de contar los anys per Jesucrist, no se introduhí en Fransa fins al segle VII, y se generalisà en lo VIII. En Italia se introduhí durant lo segle VI. En Fransa desde Carlo Magno s'hi conta.

Lo any s'ha comensat de diferentas maneres. La primera per lo mes de Mars com los romans de Rómul: la segona per lo Janer com are y com lo calendari de Numa: la tercera per Nadal, y per consegüent set dias avans que nosaltres: la quarta lo dia de la Encarnació, ó sia lo 25 de Mars, so es; nou mesos y set dias mes aviat: la quinta en lo mateix dia, pero retardant un any. Altres per Pascua fentli fer las oscilacions que fa aquesta, y per fi un any just avans de nosaltres.

Que alguns comensaren lo any per lo mes de Mars, se ven en Gregori Turonés, y en lo concili de Vern (Fransa) celebrat en 755, en lo que s'hi diu: «Lo sínodo se reunirá dos cops al any, la primera, en lo primer mes, que comensa per las calendas de Mars.» Per nostre objecte es inútil discutir, si lo any era solar ó llunar, pues nos basta que comensés en lo primer de Mars. Gregori Turonés usa indiferentment de aquest modó de principiar lo any, ó de comensarlo per lo principi de Janer.

De que lo any se contés desde lo 18 de Mars, sols

hi ha una carta del clero de Tréveris, escrita per Sigibert de Gemblours, que fou del principi del segle XII. Creyem que parlava de lo any astronómich, pues est comensa per la primavera.

Que fou costum comensar los anys, per los dias 25 de Desembre, y 25 de Mars, se prova per los estatuts de las iglesias de Cahors, Rodez y Tulé fets en 1289. En est document se prova, que lo any comensaba ó set dias avans que lo nostre, ó tres mesos menos set dias despues.

Què s'ha contat lo principi del any anterior de nou mesos y set dias al nostre, en quant a Italia, no cap lo menor duple, pues que Dionisi Exiguus va establir esta costum en aquell país, y los de Pisa ho varen seguir tant que durà fins a 1745, y tingué per nom lo computo pisà. En Fransa, també s'usà, pero en Espanya, Inglaterra y Alemania no se ha usat may. En Fransa s'usà principalment en temps del rey Robert, y en lo del seu successor Enrich I, encara que no usaban de est sol computo, pues també usaban lo nostre, se veu que lo usaban per varios diplomas, y entre tants, un a favor de la abadia de Colomba, un altre fent abadia la Chaise-Dieu de Auvernia, en una escritura de Gui abad de Saint-Baile a tres lligues de Reims: y per fi en la fetxa del Concili de Soissons.

També s'usà en Fransa lo comensarlo per Pascua, durant los reys de la tercera rassa. No sabem quant se va introduhir tal costum, pero sí que acabà quant lo papa Clement IX, en 1583, manà que tot se contés desde lo primer de Janer.

Alguns contan per los anys de la passió de Nostre Senyor Jesucrist, y los uns diuen, que fou a los trenta dos, altres a los trenta tres, y altres a los trenta y quatre anys, lo que dona peu a una multitud de embolics en las fetxas; y per acabar de confondre, a voltas se confon lo any de la Passió ab lo de la Encarnació.

A més de nomenarse lo any, per lo any tal de la Encarnació, a voltas s'ha anomenat any de gracia, com se veu ja en Gervasi de Cantóheri.

Se ha contat per Olimpíadas, que consisteix en una época de quatre anys; aquesta mida del temps, es la mes célebre y antigua de tótas. Comensan las olimpíadas en lo plenilluni, que segueix al solstici de estiu, aixó es pel voltant del primer de Juliol, que es lo dia que se ha senyalat, com a comensament. No se ha de confondre ab lo any civil de Grecia, com alguns fan fentlos comensar per lo primer de Setembre. Hi han altres que no tenen regla fixa, com Sócrates, entre tants, pero aixó es causa de haberse viciat los trossos en que se contradiu, com ho prova lo pare Pagi.

Alguns autors com Jordi Sincelle, posan la época de las olimpíadas, ó comensament de cada una, dos anys antes de lo que se senyala comunment.

No se aboliren fins a lo regnat de Teodosio lo Gran, en son últim any de regnar, ó sia lo décim sext any.

En los modos de contar los anys, hi ha lo nomenat era Juliana ó de Julio César. Es anterior de quaranta cinch anys a la vulgar, y comensa en la reforma que Julio César manà fer, en lo calendari de Numa, per lo desordre y desarreglo que hi havia, pues los uns mesos

de ivern queyan en la tardó, y los de primavera en lo ivern. La reforma aquesta va comensar á regir en lo any 708 de Roma, que va ser bisest.

També han existit las indiccions, que es un espay de quinze anys, al cap dels quals se tornaba á comensar per la unitat. No se sab la antiguitat de aquest sistema, pero es anterior á los temps de Constantino, y posterior á Constancio: tampoch se sab lo objecte perque se introduhiren.

(La terminació en lo próxim número.)

LLETRETA.

¿Per qué lo senyor Gervasi
Menjant sempre farinetas,
Ha arribat ja casi casi
A fer trenta mil pessetas
Sens deurer res á ningú?
Perque es dels del pela hu.

¿Per qué la senyora Rosa
A costa de mil afanys,
Una gran fábrica posa
Havent passat molts, molts anys,
Menjant peixo-palo dú?
Perque es dels del pela hu.

¿Per qué aquell pobre favet
Que may un quarto tenia,
Are va arrogant y dret
Y té una tintoreria
Que á moltíssims fa lo bú?
Perque es dels del pela hu.

Si voleu pues conseguir
Bon estar per la vellesa,
Riquesa honrosa adquirir,
Trasladeuvos á Manresa,
Y feu com fa lo comú,
Sigau dels del pela hu.

HOLBEIN.

—Vaig á contaros una anécdota, que tal volta se os grabi en la memoria, que os fassi llensar una llàgrima

FOLLETÍ.

LA PUBILLETA DE GABA.

NOVELA ORIGINAL.

—Creya lliurar-se de tots eixos apuros si topaba ab una bona pubilla, encara que degué rebaxarse á la categoria dels rustichs, que no tenian mes dignitat que la de ser cristians; quant estava en eixas meditacions passá per sa casa Peret lo Fou ab lo ex-rossi del Carlá de Castelldefels; se detingué en ella; lo mateix Giribert l'hi proposá la venda de dit burro; y com l'hi donaba per un preu, si be molt alt comparat ab lo poch que li costaba lo animaló, ab tot molt baix comparat ab lo que realment valia, encara que fos molt poch, Giribert lo comprá á fi de que l'hi servis en los viatjes, ja fossen expedicions de guerra, ja de recreo. Lo preu, ó millor, concambi, foren quatre quarteras de blat. Se formalisá escriptura del contracte devant del Rector de Sant Vicents dels Horts, el qual lo estengué en un trosset de pergami, que quedá á mans del cavaller per poder acreditar en tot temps la propietat de dita cavalgadura. Aquell asa, desde que se separá en la font del ferro de son amo lo Carlá y contragué estreta amistat ab Peret lo Tou, havia experimentat algunas aventuradas, havia visitat la ciutat de Barcelona, las vilas de Badalona y Mataró, arribat fins al castell de Rahona,

de compassió, que mógui vostre cor; pero que de segur no creuréu. Una tradició la ha trasmesa á Basilea de generació en generació. Lo guardiá del Museo la conta tòt ensenyantne lo quadro.

A Basilea, una nit, Holbein torna á casa seva tòt content, ab la cara alegre; vá tal-lareijant una cansó báquica tot caminant y fent ésses. Ja arribat al devant de sa porta, ja la obra: una esmortuida llum il-lumina una trista escena. Aprop de una llar sens foch, sa pobre dona sentada tè en sos brassos un tendre noyet; un de més grandet se apretá contre sos genolls. Aquestas tres figuras están grogas com la cera; tenen sos ulls roigenchs de las llágrimas derramadas en tòt lo dia.

¡La mare y los fills tenen gana... y Holbein vé d' una orgia!...

A la vista del cap de la familia, ni una queixa s'escapa de sos llabis. Unicament las miradas de las pobres criatures, se atreveixen á implorarli pietat. ¡Es tant tart! ¡Si 'ns durá pá!

¿Quin sentiment ha sorpres á Holbein? ¿quins remordiments l'hi desgarran l'ánima? ¿per qué 's detura, per qué tarda á tirarshi, á abressar ab tòtas sas forsas als estimats trossos de son cór, á calentarlos ab sas caricias, y precipitarse á fora desseguida per dárlosli luego 'l sopá tant y tant de temps esperat?

Clavat al lllindar de la porta que está entre-oberta contempla el grupo, silenciós y fret com lo marbre. De pròpte un crit s'escapa de son pit: «¡Sublim!» Y corrents entra, busca son llapis, sos pinsells!—No hos mogueu! Esteu quiets! els hi diu; ni una paraula! ni un moviment, ni un gestol! ¡Quin quadro!

Agafa un álbun, se agenolla, y comensa á reproduir aquellas caras dolorosas; á estudiar, á imitar un per un, aquells rasgos característichs que revelan, que demostren las angunias de la fam. Aquella expressió de tristesa, tant sensilla, tant veritable, tant profunda, aquella armonia de sufriments l'entusiasman, l'arribatan, al fan tremolar de inspiració. ¡Ab quin ardor trevallá, cóm brillan y espurneijan sos ulls, cóm bull son génio!

¡Calleu! desgraciada mare, desventurats fills! Sufriu la nit com habeu suert lo dia. Respecteu la inspiració del gran artista, reteniu vostres sospirs, ofegueu vostres plants; pero ploreu, ploreu, vostres llágrimas l'entusiasman. Aquest home es un gran artista, y vosaltres sou sos modelos. Alegreuse, que vosaltres sereu també sa obra mestra.

y dant la volta per San Cugat del Vallés, havia vist á Palleijá, tocat en Molins de Rey, en qual punt passá lo riu Llobregat ab gran temor d' ofegarse, y arribat á la casa de Giribert á poder del qual pera acompanyar ab Peret lo Tou á lo menos menjaba per dret de conquista tant comú en tots los segles; pero en companyia del cavaller Giribert passava una fam, que cantava lo Credo, puig li dava lo grá ab xeringa, y la palla per unsas ó adarms.

Era lo dos de juny del any que nos ocupa 1063, y lo calor comensaba ja á ser casi insoportable, majorment per aquells que tenan lo ventre algo vuit: lo pobre Giribert, qu' havia sopat un poch de cols, un tros de pa bastant moreno per no dir negre, y una miqueta de formatje sens acompanyarlo de una gota de vi, havia passat la nit ab major claretat de potencias intelectuals, donant mil torts á sa imaginació sobre lo infelís estat en que 's trobaba y lo medi mes espedit per surtir d' ell, quant á las quatre del mati li ocorregué un casament ab la pubilleta de Gabá per lliurar-se de tanta calamitat; y sens encomenarse á Deu ni al diable posá la albarda al burro; penjá d' ella unas alforjas en las quals posá pa, formatje y una seba, reuní lo poch diner, que tenia, el qual apenas feya un sou de plata, y montant á l' animal, se dirigí dret á San Boy, torsá al arribar devant San Feliu dret á la montanya, y seguint esta, torsá dret San Climent; seguí riera avall; passá per fora de Viladecans, y se presentá en Gabá. Pero la pubilleta no estava allí, pues havia passat ab son pare á la masia de Castell de Fels ahont lo Cavaller immediatament se dirigí. Quantas reflexions no

A UNA COQUETA.

Si del astre del dia pogués darte,
Una espurna tant sols del ardent foch,
Per encendre en ton cor gelat com gebra
Flama de amor;
Jo del sol una espurna robaria,
Y en ton cor, nina bella, ab il-lusió,
Posaria eixa flama que il-lumina
Mon ser ab goig.
¡Mes en vá mos sospirs al aura llenso,
Mes en vá va cremantme tal passió,
Qu' en ton cor no hi cap, nina desdenyosa,
De amor ni un brot!...

ALBUM.

Lo senyor director de «La Barretina,» en son últim número nos dedica unas quantas ratllas, que ellas mateixas nos ecsimirian de contestar, (pues volguent ser una barreija de dols y picant, de elogis y agravis, son una enfilera de contradiccions,) si no terminés ab unas frases injuriosas é impremeditadas, que l'hi volem fer lo favor de creurer, que no las vá compendrer en tòt son valor, quant se atreví á escriurelas.

Es cert, que un dels redactors de «Lo Esquirol» vá demanarlhi lo permis pera publicar la seva caricatura y que despues de manifestar éll las rahons que tenia per no accedirli, se posaren verbalment de acort, resumint luego éll mateix ecsactament la conversació, en lo permis escrit que deya «no tinch inconvenient en que 's publiqui la caricatura del director de La Barretina, sempre que 's prescindeixi de la cara.»

Lo que hi havia en la caricatura que 's vá publicar figuraba un nas de cartró dels que s' usan per Carnestoltes.

Ja veu donchs, lo citat senyor director, que encara que no fós per las circumstancias de haberhi posat lo suello y ser éll partidari de la llibertat de imprenta, que 'ns retreu ab aire de perdona-vidas, no hagerem tingut inconvenient en respondrer de nostra acció devant dels tribunals, com no 'n tenim de vindicarnos devant del públich.

faria lo ruch al advertir, que lo tornaban, com devia creurer, á la casa del amo, del que tant infamement havia desertat, se deixa á la consideració del piados lector.

Arribá lo cavaller Giribert á la una de la tarde al espressat mas, quant la pubilleta de Gabá estava sota una enramada, sola y entretinguda en formar un ram de flors. Lo cavaller descabalgá; fermá lo ruch á una figuera, y se dirigí diligent ahont estava la Marieta y en peu devant d' ella li digué ab carinyo:

—Noya: temps ha qu' estava buscant ocasió de poderde parlar de un negoci, qu' interessa á los dos en gran manera, y del qual depen ja la tranquilat de la mia vida.

Admirada la pubilleta de semblant visita per part d' un desconegut y d' aquellas atrevidas paraulas, anaba á cridar á son pare, quant Giribert, detenintla per la faldeta, li digué:—No fugias, noya adorada, ou las suplicas de mon cor, que per tu idolatra: jo te amo; jo te adoro: no desprecis mos afanys.—Mes aquella noya, que jamay se havia vist en semblant apuro, doná un crit y desprenentse del cavaller fugí dret á la casa.

En aixó Eldrich, que estava en lo hort immediat mirant com los seus mossos arreglaban una plantada de espinachs, oint aquell crit, se dirigí corrent al lloch de la ocurrencia y veyent al cavaller Giribert, al qual no coneixia, temé no hagués causat á sa filla algun desaguisat.

(Seguirá.)

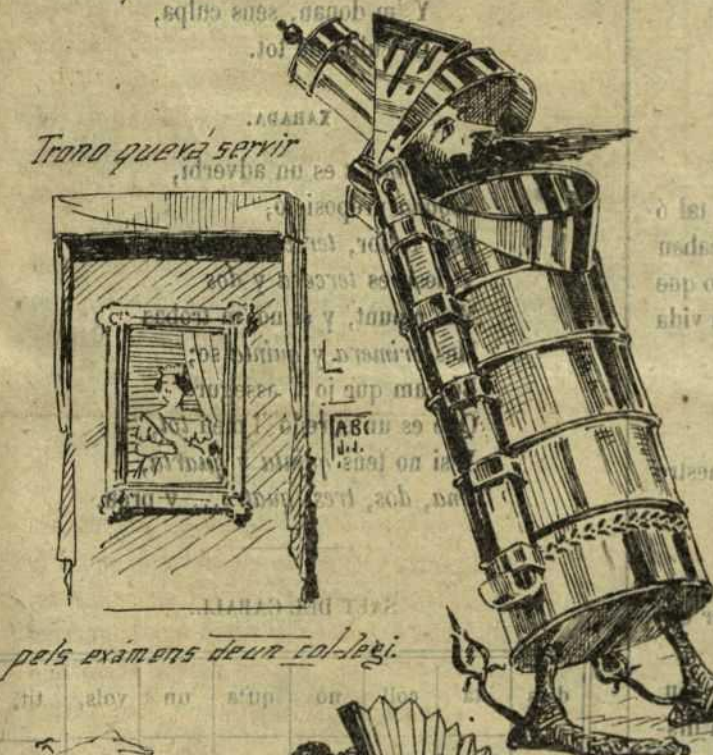
GRAN TRAGEDIA HAMLET

Fira de ulls foradadas.

Un forat que fa de llum.

i Ti vedo!

Amanimens per la tragedia.

Joguinas.

!Ja no hi estota!

Un craneo de un advocat.

Tudonam fuch.

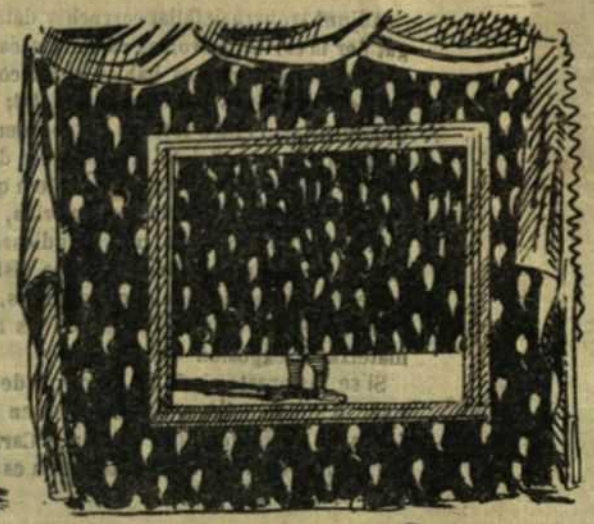
Un rei vestit de ivera.

Decoracio del acte 4

Jeg, nos estaba mes de la morria de veterano. Finale.....!

Decoracio del acte 3

Si lo senyor director de «La Barretina» està desitjós de popularitat y l'hi agrada promoure qüestions per adquirir-la, promoguis en hora bona, per més que s'gan injustas, axís tindrà més mèrit la defensa, pero avans de l'ensar á la cara dels demés, frases com la de «no han estat catalans,» sápigas que no basta ser director de un periódich catalá, pera ferse amo absolut de la terra y espatriar al qui l'hi plasca, no; los catalans deuen tenir y tenen en general, á més de la susceptibilitat excessiva que éll demestra, cordura per tractar las qüestions ab dignitat: y avans de dir «que han faltat á la paraula,» als que com á periodistas ni com á particulars hi han faltat may, aprengui que lo volerse encumbrar fent servir de escambell la honra dels demés, á mes de ser indigne, es difícil, quant la honra dels altres está tan alta com la seva.

¡Quánt diferent ho entengué lo il·lustrat director de «La Montaña de Montserrat», que trobantse en igual cas, nos feu la honra de elogiar la caricatura y lo suelto que la acompanyaba!

Sentim habernos tingut de ocupar de aquest asunto, tan contrari á nostres propòsits, com al caràcter del semanari, y encara que ho habem fet ab tota la brevetat possible, donem la qüestió per terminada y oferim no tornárnosen á ocupar; per lo qual preguem á nostres lectors que 'ns ho dispensin.

Hem rebut ab molt gust la visita de nostres apreciats col·legas «El Faro Bisbalense» y «La Legalidad» de Blanes, de la que 'ls quedem reconeguts y procurarem correspondre com mereix la seva fina atenció.

Qui vulgui veurer un mostruari de trages, que vagi á veurer «Le barbiere de Seville» en lo teatro dels Campos Eliseos, tanta es la varietat de épocas que se hi ven.

En lo teatro de la Zarzuela, los Bufos repetiren lo dilluns passat la parodia *Kan*, en qual teatro y al final de dita parodia lo senyor Rossi fou objecte de una ovació, tant per part del públich, com per la de los actors; de lo que resultá que lo célebre trágich aplaudia als actors, aquestos desde lo escenari al senyor Rossi y el públich á tots.

La Societat del Born ha tingut á bé dirigirnos una nota detallada de los productes de las funcions y captas, fetas durant los dias de Carnestoltes del corrent any, de la qual resulta haberse invertit en caritats, la suma de 388 duros.—Aquestas xifras y lo últim apartat de la circular, que á continuació copiem, son lo millor elogi qu' es pot fer de una Societat, que tan bé sab agermanar la diversió ab la filantropia.

MOLT SENYOR NOSTRE:

Adjunt trobará detallat cárrech y data de lo cobrat y pagat per la caritat y bromas carnavalescas del present any.

Fins ara las funcions habian sigut costejadas únicament per los individuos de aquesta Societat; aquest any s' obrí una subscripció entre tots los establiments que podian reportar algun benefici de la celebració de aqueixas festas, y nostra veu no fou desatesa; y contem que en los anys veniders ningú 's farà sortá nostra crida, y com mes considerables sian los donatius, mes grandiosas serán las festas, venint innumerables forasters pera disfrutallas y deixant inmensos beneficis; pus que sapigut es, que la vida de las poblacions está en rahó directa de las novetats que en las mateixas s' exposian.

Si se 'ns presta ajuda, lo carnaval de Barcelona arribará á ser lo que déu ésser: Barcelona es en tot la primera; son Carnaval també déu ésser lo primer Carnaval.

Y que no s' olvidi que nostre lema es á mes de diversió

«I de filantropia, manto que, estenentlo per la Ciutat Comptal, cada un de sos plechs aixuga mils de llágrimas y s' emporta surtidas del fons del cor, benediccions en tan gran número, que forman espés núvol, qu' es la mes hermosa gloria, la mes brillant aureola de aquesta sempre gran Ciutat.

Que Déu li guardi llarchs anys sa vida.

Barcelona á 15 de juny de l' any 1868.

ROSSENDO ARUS Y ARDERIU, secretari.

Ultima semana—llegirem l' altre dia, en un cartelon d' una cantonada. ¿Si será alló d' acabarse 'l mon que deyan? pensarem espantants; pero al acostarnos vam veurer que deya *de los bufos*. ¡Gracias á Deu! vam exclamar interiorment.

Lo dissapte passat estabam en lo teatro del Tivoli y considerant tot vejent *Un consejo de Guerra*, que las veus dels cantants eran molt foscas, quant apagantse los llums tambe nos van deixar á las foscas, cosa que 's repeti per segona vegada en lo final del segon acte. ¡Ja poden figurarse com lo tal acte s' acabaria!

La empresa ha de dar gracias als concurrents que sacrificaren los mistos de cerilla á la claretat.

ANÉCDOTAS.

Discutian varios individuos sobre la bondat de tal ó qual classe de garrins. Un de ells, que l'hi replicaban la seva opinió, respongué cremat: ¿Duptarán de lo que jo dich...? pues sápiquen vostés, que casi tota ma vida la he passada entre porchs.

En uns ecsámens de Historia, preguntaba lo mestre al deixeble més tonto de la classe:

—¿Quina es la gent mes valenta del mon?

—La arábiga.

—¿Quina diu? (Replicá lo mestre creyent haber entés mal.)

—La arábiga, repetí lo deixeble alsant mes la veu.

—Desaplicat, mal patriota, si habia de dir un disbarat al menos l' hagués dit en favor dels de casa.

—La passió no 'm cega tant que m' obligui á contradir las autoritats en estas materias.

—Pero, ¿en quin autor ho ha trobat?

—En un que ab lletras grossas está ficsat en totas las pocas cantonadas que han pogut lliurarse de la furia dels kioscos y en alguns aparadors. Llegixiu y veurá que no sols era valenta, sino algo mes; pues diu

«Revalenta arábiga»

y está firmat per persona infalible. Veji si jo l' habia de contradir.

Lo mestre no s' ho podia acabar y ho mastegaba junt ab estas paraulas:

Hum... aquest tontot... ja tenen rahó que som en un temps en que 'l mes tonto es bó per...

SOL-LUCIONS

A LA ENDEVINALLA Y A LA XARADA.

Parlant de haberse embarcat,
Deya un dia la Sileta,
Que ja may habia anat
En cap barca ni barqueta,
Sino en lleugera corbeta.

Sol·lució al problema del número 8.

BLANCAS.

NEGRAS.

1.ª—P. 6.ª
2.ª—D. 2.ª C. R.
3.ª—C. 5.ª D. mat

1.ª—R. 5.ª A. R.
2.ª—P. 5.ª

1.ª—.....
2.ª—C. 5.ª A. R.
3.ª—C. 6.ª D. mat

1.ª—P. 5.ª A. R.
2.ª—P. 5.ª D.

ENDEVINALLA.

Me tenen las peras,
Las pomas, tu y jo,
So causa de vida,
So causa de mort.
Allá en las iglesias
Me deixan molt fosch;
Diuen que so noble,
Molt bo, generós,
Y altres vegadas
No so res de bo.
Y 'm donan, sens culpa,
La culpa de tot.

XARADA.

Ma primera es un adverbio,
Segona preposició,
Fes, lector, tercera y quarta,
Y despres tercera y dos
Mes amunt, y si no 'm trobas
Mes primera y quinta so;
Búscam que jo t' asseguro
Que es un enredo 'l meu tot,
Y si no tens quinta y quarta,
Una, dos, tres, quatre... y prou.

SALT DEL CABALL.

d'es	ta	coll	no	qu'a	un	vols,	tit,
á	con	malt,	bo	de	¿Com	y	Y
jun	blanch	sa	un	ya	ella,	ves	lo
tes	fer	vuy	ya	na	baix	llarch?	baix
si	en	tá	rch,	ó	de	pan	lt. 64
co	clós	lla,	lo	de	ri	sit	sen
gre	sen	es	curt	Ma	lo	da	tor
ó	tat,	hit,	alt	lla,	De 4	yor	jant

Comensa en lo n.º 1 y acaba en lo 64.

CORRESPONDENCIA.

Un obrer—Barcelona—No mes ne ha endevinat una.—E. A.—Barcelona.—Está molt bé, vaigi enviant.—J. S.—Vich.—Sí senyor.—R. L.—San Boy.—Envihi sellos per endevant.—J. B. R. Podrem aprofitarne alguna cosa.

La correspondencia es dirigirá á D. Vicens P. Mesures, administrador de «Lo Esquirol,» carrer del Pi, numero 5.

E. R.—M. SERVAT Y SENA.

Estampa de Salvador Manero, carrer de Ronda, núm. 128.